

Дем'яненко Т.А. Навчання різних видів читання англomовних текстів /

Т.А.Дем'яненко//Збірка наукових праць міжнародної науково-практичної конференції "Teoretyczne i praktyczne aspekty rozwoju współczesnej nauki" - Ченстохова, Польща, червень, 2016 – с. 59-61 (0,2 др.ар.) (друковане, нефахове) (РІНЦ)

Дем'яненко Т.А.

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

НАВЧАННЯ РІЗНИХ ВИДІВ ЧИТАНЯ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ

Ключові слова: види читання, оглядове читання, ознайомлювальне читання, вивчальне читання, пошукове читання, технологія читання

Key words: kinds of reading, skimming reading, fact-file reading, study reading, searching reading, reading technologies

Зріле вміння читати іноземною мовою передбачає володіння усіма видами читання за сучасними методичними класифікаціями, а також здатність швидко переходити від одного виду до іншого. В залежності від мети та настанови читання вирізняють декілька його видів: оглядовий, ознайомлювальний, вивчальний та пошуковий.

Оглядове читання передбачає отримання загальної уяви про матеріал який на разі вивчається. Метою такого читання є отримати загальну уяву про тему та коло питань, що висвітлюються у тексті. Такий вид читання характеризується вибірковістю та використовується при первинному ознайомленні зі змістом публікації. Підчас оглядового читання кількість змістових частин значно менша, оскільки читач орієнтується на ключові факти, оперує крупними розділами тексту. Володіння оглядовим читанням є

дуже важливою компетентністю сучасної людини, що змушена отримувати інформацію у швидкісному та інформатизованому сьогоденні. Американський публіцист Генрі Тодд у статті «The Four Kinds Of Reading» радить розподілити сучасне літературний та інформаційний простір саме за видами ознайомлення з ним, а здатність до оглядового читання будь якого твору ставить на перше місце.

Але оглядове читання іноземної літератури потребує від студента добре розвинених читацьких компетенцій та володіння значним обсягом мовного матеріалу. Для навчання оглядового читання викладачеві слід добирати низку тематично пов'язаних текстів та створювати ситуації перегляду. Швидкість читання має становити не менш ніж 500 слів за хвилину а завдання направлені на формування навичок та вмінь орієнтуватися у логіко-змістовній структурі тексту.

Ознайомлювальне читання являє собою пізнавальне читання де предмет уваги становить весь твір (книжка, оповідання, стаття) і відсутня настанова на отримання певної інформації, її використання та відтворення. Основне завдання ознайомлювального читання є здобуття основної інформації, з'ясування основних питань твору та шляхів її вирішення у даному творі. Такий вид читання потребує вмінь розрізняти головну та другорядну інформацію, опрацювання ж самої інформації здійснюється послідовно та мимохідь, елементи мовного аналізу не передбачаються. Результатом ознайомлювального читання є побудова комплексних образів прочитаного твору. На думку відомого методиста-мовознавця С.К. Фоломкіної, щоб досягнути мети ознайомлювального читання достатньо розуміння 75% предикацій тексту, якщо інші 25% не становлять ключових положень тексту та не є суттєвими для розуміння. Темп такого виду читання має становити близька 150-180 слів за хвилину. З метою практики ознайомлювального читання доцільними є тексти порівняно об'ємні , але

полегшеного мовного навантаження, де відсоток другорядної, надлишкової інформації становить 25-30%.

Вивчальне читання називають ще поглибленим, аналітичним, критичним, творчим. Для навчання цей вид читання вважається найдоцільнішим. У процесі читання студент не просто сприймає інформацію, він з'ясовує менш зрозумілі для нього фрагменти тексту, помічає сильні та слабкі місця у поясненнях, дає власне трактування поданим положенням та висновкам, ставлячись до прочитаного творчо й критично. До цього виду читання вдаються, опрацьовуючи принципово новий матеріал на незнайому або малознайому тему. Вивчальне читання характеризується додатковим перечитуванням частин тексту, з метою запам'ятовування та подальшого відтворення певних тезисів. Саме вивчальне читання сприяє дбайливому ставленню до тексту.

Для розвитку вивчального виду читання добираються тексти з яскравим пізнавальним контентом, інформаційно наповнені, з відповідною складністю мовного аспекту. Темп вивчального читання повільний, 50-60 слів за хвилину (за С.К. Фоломкіною).

Пошукове читання орієнтується на видавничу літературу, на невеликі твори різнофахового спрямування. Мета такого читання – швидкий пошук у тексті фактів, характеристик, вказівок. Пошукове читання передбачає звернення до певних частин тексту без детального аналізу. Таке читання як і оглядове не потребує дискурсивного процесу, є майже автоматичним та передбачає вміння орієнтуватися у логіко-змістовій структурі тексту.

Пошукове читання у навчальному процесі використовується скоріше як певна вправа на пошук тої чи іншої інформації та здійснюється за вказівкою викладача а також слугує супутнім компонентом під час розвитку інших видів читання.

Оволодіння технологією читання здійснюється у результаті виконання низки практичних завдань: передтекстових, текстових та післятекстових.

Передтекстові завдання спрямовані на моделювання фонових знань, на зняття змістових та мовних труднощів та, водночас, на формування стратегії розуміння тексту. У передтекстових завданнях мають бути врахованими лексично-граматичні, структурно-змістові, лінгвостилістичні та лінгвокраїнознавчі особливості тексту, що підлягає опрацюванню.

У текстових завданнях студентам пропонується низка комунікативних настанов та певні пізнавально-комунікативні завдання, що мають бути виконаними під час читання. Питання до тексту повинні відповідати низці вимог, а саме:

- будуватися на базі активно засвоєної лексики та граматичних структур
- відповідь на питання має відображати загальний зміст відповідної частини тексту
- усі питання разом мають становити адаптовану інтерпретацію тексту

Також, студенти мають виконати вправи, що забезпечують формування навичок та вмій, притаманних конкретному виду читання.

Післятекстові завдання призначені для перевірки розуміння прочитаного, для контролю ступеню сформованості вмій з визначеного виду читання.

Останнім часом називають ще один вид читання – сканування. Це швидкий перегляд тексту з метою пошуку певного слова, прізвища, факту.

Що стосується послідовності навчання, то сучасна практика навчання використовує два варіанти: 1) ознайомлювальний - вивчальний - оглядовий – пошуковий та 2) вивчальний - ознайомлювальний - оглядовий – пошуковий. Другий варіант послідовності нам здається більш прийнятним, оскільки перше ланка ефективно готує подальші види.

Отже, головна мета навчання різних видів читання – майбутня компетентність студентів щодо свідомого вибору певного виду читання залежно від комунікативного завдання, яке перед ним постане.

Література:

1. Фоломкина С.К. Обучение чтению на иностранном языке в неязыковом вузе. Москва.: Высшая школа,2005.-207с.
2. Todd Henry. The Four Kinds Of Reading: [Электронный ресурс].- Режим доступа: <http://www.toddhendry.com/studying/the-four-kinds-of-reading> (Дата обращения: 27.06.2016).